

Her(r)i(h)otzaren mugetan

Idazlea: Edith Wharton. Itzultzaileak: Miren Arratibel eta Aintzane Atela. Argitaletxea: Erein, Igela eta EIZIE.

Nagore Fernandez -
2022ko azaroak 13

0

Edith Wharton idazle estatubatuar entzutetsu eta sarituaren *Ethan Frome* eleberrri laburra euskaratu dute Miren Arratibel eta Aintzane Atelak, Erein eta Igela argitaletxeekin eta EIZIErekin elkarlanean. Jatorrizko bertsoaren izenburu bera dakarren itzulpena XIX. mende bukaerako eta XX. hasierako Ingalaterra Berrian girotuta dago. Mintzagai dugun nobelak, badu, baina, Whartonen lan gehientsuenekiko berezitasun txiki bat: kasu honetan, eleberrriak klase ertain-altuko bizilagunak ez, ezpada landa eremuko Starkfield txikiko herritar xeheak bistaratzen dizkigu. Elurrezkoak dira deskribatzen diren paisaiak, hotzak neguko egunak, eta zuriak pertsonaien bizitzak, batez ere Ethan Frome protagonistarenak, maitasun istorio tragiko baten pertsonaia nagusia izaki.

Maitasun ezinezkoa gai errepikakorretako bat dugu arte adierazpen eta garai guztietan. Hizpide dugun obra motibo diakroniko eta unibertsal horren adibide argi bat dugu; ez da, hortaz, gai aldetik originala, bai, ordea, gaia tratatzeko eta kontatzeko moduan. Pretentsio handirik barik, itzulinguruak eta betegarriak albo batean utzi eta soiltasunetik dakartza istorioko gertaera eta pertsonaia guztiak. Zuzen eta artez kontatzearen aldeko hautua egin zuen idazleak bada idazterakoan, eta modu berean hezurmamitzen dira pertsonaien barne munduak ere. Nago, itzultzaileek ere premisa horri men egin eta erabili duten erregistro linguistikoarekin hori bera transmititu nahi izan dutela. Alde horretatik, azpimarratzekoa iruditzen zait Arratibelen eta Atelaren lana, beste hizkuntza batera ekarri arren, jatorrizkoaren esentzia mantentzeko giharra dutela erakutsi baitute, irakurketaren sinesgarritasunaren eta jariakortasunaren mesederako.

Narratzaileak ere badu berea. Hirugarren pertsonako kontalari bat agertzen zaigu, zeinak aktiboki parte hartzen ez badu ere, istorio barrutik diharduen. Bere presentzia pertsonaia bezala, obraren lehenengo eta azkeneko orrialdeetan da nabarmena. Gainontzekoan, nitasunetik diharduen ahots hori, frometarren bizitzetan urtzen da, hain non, Ethan Frome eta enparauen nondik norakoez hitz egiterakoan, pertsonaia izatetik, kontalari «tradizional» bat izatera pasatzen den, horrek dakarren pertsona gramatikalaren aldaketa eta guzti. Egia da joko narratibo horrek ez nauela ezustean harrapatu, idazleak, obraren hitzaurrean, erabilera horren zergatia luze eta zabal azaltzen baitu, baina, ez da izan, traman sartu aurretik, espero nuen erabilera. Kontakizunaren plano diegetiko edo narratiboan joko biziagoa espero nuen, liburua irekitzearekin batera aurkitu dudana narratzaile pixka bat detektibearen kontuan izanda, Edgar Allan Poek *Rue Morgueko hilketak* lanean egiten duen antzeratsu, esate baterako. Idazlearen hautuaren zergatia ulertzen dudana arren, eta nahiz eta argi izan hizpide dugun obra ez dela polizia-nobela bat, aitor bekit alderdi horrek nire espektatiben horizontearekin talka egin duela. Hortaz, gai ohikoa erabili arren, esan daiteke idazleak erakutsi duela irakurle hau harritzeko trebezia nahikorik.

Sareko BERRIAzalea:

Irakurri berri duzun edukia eta antzekoak zure interesekoak badira, eskari bat egin nahi dizugu: *Berria* diruz babestea.

Zuk eta zure gisako sareko milaka irakurlek egindako ekarpenarekin, eduki gehiago eta hobeak sortuko ditugu. Eta, zuekin osatutako komunitateari esker, publizitateak eta erakundeen laguntzek bermatzen ez diguten bideragarritasuna lortuko dugu.

Euskarazko kazetaritza libre, ireki eta konprometitua eskaini nahi dizugu egunero; bizi zaren munduaren eta garaiaeren berri ematen segitu.

Izan BERRI!aguna

Gaiak

Erein Igela argitaletxea Itzulpena Literatura euskaraz Literatura Arteak eta kultura AEB Euskal Herria

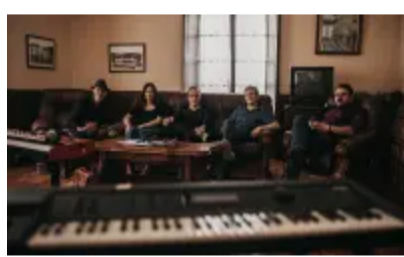
Albiste gehiago

«Normalean, egun berean hasi eta bukatzen ditut kantak»

NAROA TORRALBA RODRIGUEZ

Kezkagarri zaizkion gaien inguruan jostatu da Esti Markez 'Hitzeekin jolasean' diskoan. Lehen bakarkako lana du, eta, dioenez, kantek «guztiz adierazten dute» nolakoa den.

Zeharkaldi berri bat hitz zaharren gainean

ITZIAR UGARTE IRIZAR

Karlos Gimenezen hainbat konposizio berreskuratu ditu Bider 5 kolektiboak 'Abestiak gogoan' diskoan. Gimenez, Iñaki Salvador, Nerea Gorriti, Petti eta Francisco Herrera dira proiektuaren atzean

Euskal komikiaren ardatzean

JONE BASTIDA ALZURU

Bihar eta etzi lehen Hernanikomik azoka egingo dute Hernanin. Ekintza ugari daude

Bizkaiko andrazko sortzaileak saretu nahi ditu BEST topaketak

IÑIGO ASTIZ

Guztira 26 sortzaile bilduko dituen solasaldi eta emanaldi programa antolatua du Zelako kultur kooperatibak larunbaterako, Bilbon

Astekaria

Asteko gai hautatuekin osatutako albiste buletina. Astelehenero, ezinbesteko erreportajeak, elkarrizketak, iritziak eta kronikak zure posta elektronikoa.

 Pribatutasun politika eta [Lege informazioa](#) irakurri ditut eta onartzen ditut

idatzi zure posta elektronikoa

Harpidetu

Gehien irakurriak

1 «LHtik DBHrako jautzia oinarrizko hezkuntzako saltorik delikatuena da»

IRATI URDALLETA LETE

2 Ia bost kiloko onddo zuri bat topatu dute Landetan

PAULO OSTOLAZA

3 Hizkuntza baskonikozko idazkunik zaharrena aurkitu dute Nafarroan, K.a. I. mendekoa: 'sorioneku'

ANDONI IMAZ

4 «Euskararen erdia udalerrri euskaldunetan ekoizten da»

JULEN APERRIBAI

5 Apotropaikoa: zertarako balio zuen 'Irulegiko eskuak'?

JULEN OTAEGI LEONET

Iruzkinak kargatzen...

JARRAITU

 Facebook
 Twitter
 Instagram
 Youtube
 RSS

LEGEA

Lege Informazioa
Pribatutasun politika
Cookieak
Zozketak
Lan eskaintzak
 Lizenzia
Publizitatea
Bidera zerbitzuak
MIDAS Media